

Tulkintoja jätteenkäsittelytoimintojen luokittelusta direktiivilaitoksiksi

Johdanto

Tämän muistion tarkoituksena on selventää ja yhtenäistää tulkintaa ympäristönsuojelulain (527/2014, YSL) liitteen 1 taulukon 1 kohdan 13 mukaisten eräiden jätteenkäsittelytoimintojen luokittelua teollisuuspäästödirektiivin¹ (jäljempänä myös IE-direktiivi, IED) soveltamisalaan kuuluviksi direktiivilaitoksiksi. Tarkastelun kohteena tässä muistiossa ovat erityisesti sellaisia jätteenkäsittelylaitoksia, joiden toimintaan voi tulla sovellettavaksi jätteenkäsittelyä koskevan BAT-vertailuasiakirjan (Best Available Techniques (BAT) Reference Document for Waste Treatment, WT-BREF) BAT-päätelmien velvoitteet, ja joita koskevia tulkintakysymyksiä on esitetty ympäristöministeriölle ja Suomen ympäristökeskukselle. Jätteenkäsittelyn BAT-päätelmiä koskeva komission täytäntöönpanopäätös on julkaistu 17.8.2018². Jätteenkäsittelyn BAT-päätelmiä ei sovelleta kaikkiin jätteenkäsittelyn direktiivilaitoksiin, mutta niihin sovelletaan kuitenkin muita, direktiivilaitoksia koskevia yleisiä velvoitteita (esimerkiksi perustilaselvitys).

BAT-päätelmät ovat BREF-dokumentin osa, jossa esitetään päätelmät parhaista käytettävissä olevista tekniikoista, niiden kuvaus, tiedot niiden sovellettavuuden arvioimiseksi, parhaaseen käytettävissä olevaan tekniikkaan liittyvät päästötasot, siihen liittyvä tarkkailu ja kulutustasot ja tarvittaessa asiaankuuluvat laitoksen kunnostustoimet. BAT-päätelmiä käytetään lähtökohtana päätelmien soveltamisalaan kuuluvien direktiivilaitosten ympäristölupamääräysten harkinnassa.

Osana ympäristönsuojelulain uudistuksen toimeenpanoa on laadittu **Laitosluettelon muutokset ja tulkinnat** -muistio 9.12.2014³, jossa esitettyjä tietoja jätteenkäsittelyn direktiivilaitosten osalta pyritään tarkentamaan tässä muistiossa. Lisäksi muistion valmistelussa on otettu huomioon ympäristönsuojelulain toimeenpanoprojektin 5 BAT-pienryhmän muistio 7.10.2014⁴.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/75/EU, annettu 24. päivänä marraskuuta 2010, teollisuuden päästöistä (konsolidoitu versio: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?qid=1515420341710&uri=CELEX:02010L0075-20110106>)

² Tässä muistiossa ei käsitellä BAT-päätelmien soveltamista jätteenkäsittelyyn, mutta siltä osin kuin on ollut tarpeen esittää viittauksia BAT-vertailuasiakirjaan, lähteenä on käytetty kirjoitusajankohtana saatavilla olevaa asiakirjan luonnosta: Best Available Techniques (BAT) Reference Document for Waste Treatment, Final draft (17.10.2017). Julkaisu on saatavilla: http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/BREF/WT/WT_Final_Draft1017.pdf. WT-BREF-dokumentista julkaistaan suomeksi vain BAT-päätelmät.

Jätteenkäsittelyn BAT-päätelmiä koskeva 10.8.2018 annettu komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2018/1147 on julkaistu EU:n virallisessa lehdessä L 208/38 17.8.2018 (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/AUTO/?uri=uriserv:OJ.L_.2018.208.01.0038.01.FIN&toc=OJ:L:2018:208:FULL)

³ Laitosluettelon muutokset ja tulkinnat. Ympäristönsuojelulain toimeenpanoprojekti 5, Laitosluettelopienryhmä. Muistio 9.12.2014. Muistio on saatavilla sivustolla: http://www.ym.fi/fi-FI/Ymparisto/Lainsaadanto_ja_ohjeet/Ymparistonsuojelun_valmisteilla_oleva_lainsaadanto/Ymparistonsuojelulain_uudistaminen/Ymparistonsuojelulain_uudistuksen_toimeenpano

⁴ Päätelmien soveltaminen lupaharkinnassa ja direktiivilaitosten ympäristölupien tarkistamismenettely. Ympäristönsuojelulain toimeenpanoprojekti 5, BAT-pienryhmä. Muistio 7.10.2014. Muistio on saatavilla sivustolla: http://www.ym.fi/fi-FI/Ymparisto/Lainsaadanto_ja_ohjeet/Ymparistonsuojelun_valmisteilla_oleva_lainsaadanto/Ymparistonsuojelulain_uudistaminen/Ymparistonsuojelulain_uudistuksen_toimeenpano

Muistiossa ei tarkastella direktiivilaitostulkintojen ohella muita jätteenkäsittelylaitosten luvittamiseen tai valvontaan liittyviä kysymyksiä.

Muistio on tarkoitettu ensisijaisesti valtion lupa- ja valvontaviranomaisille tulkinta-avuksi jätteenkäsittelylaitosten luokittelua direktiivilaitokseksi koskevaan harkintaan, mutta se soveltuu myös avuksi toiminnanharjoittajille toiminnan luvanvaraisuuden perusteiden arviointiin.

Muistio on valmisteltu yhteistyössä jätteenkäsittelyn BAT-päätelmien soveltamisohjeen valmistelua tukevan ohjausryhmän kanssa. Ryhmässä ovat olleet edustettuna YM:n lisäksi keskeiset yhteistyötahot: ELY-keskus, aluehallintovirasto, SYKE, KIVO, YTP ja HSY.

Muistio ei ole sitova oikeusohje, vaan siinä esitetyt tulkintoja tulee soveltaa tapauskohtaisesti harkiten ottaen huomioon kaikki asiaan vaikuttavat merkitykselliset seikat.

Yleistä

Direktiivilaitosluettelon suhteesta BAT-päätelmiin

Jätteenkäsittelyn BAT-päätelmien rakenteessa ja otsikoinnissa on eri ryhmitys kuin teollisuuspäästödirektiivin ja YSL:n mukaisissa laitosluetteloissa. Jätteenkäsittelyn BREF-dokumentti ja siihen kuuluvat BAT-päätelmät on jaoteltu eri jätteenkäsittelytekniikoiden mukaisesti. Samaa käsittelytekniikkaa voidaan käyttää prosessin eri vaiheissa ja erilaisten jätteiden käsittelyyn, oli sitten kyseessä vaarallinen tai muu kuin vaarallinen jäte. Teollisuuspäästödirektiivin ja YSL:n laitosluettelot on puolestaan jaoteltu vaarallisen ja muun kuin vaarallisen⁵ jätteen käsittelyyn sekä eri jätteen käsittelytoimintoihin jätedirektiivin ja -lain määritelmien mukaisesti. BAT-päätelmät kuvauksineen eri jätteenkäsittelyn toiminnoista ja tekniikoista on julkaistu komission täytäntöönpanopäätöksellä. WT-BREF-dokumenttia, BAT-päätelmiä ja direktiivilaitosluetteloa onkin tarkoituksenmukaista tarkastella rinnakkain.

Toiminnan luokittelu direktiivilaitokseksi

Teollisuuspäästödirektiiviin lisättiin joukko jätteenkäsittelytoimintoja, joita ei sisällynyt IPPC-direktiiviin. Tämän vuoksi saattaa olla olemassa olevia jätteenkäsittelytoimintoja, joiden osalta ei ole vielä tehty tarkastelua siitä onko toiminta direktiivilaitos. Tämä tarkastelu on tarpeen tehdä hyvissä ajoin, jotta toiminnanharjoittajat voivat varautua YSL 80 §:n 2 momentissa tarkoitetun selvityksen tekemiseen. Valvontaviranomaisen on tiedotettava direktiivilaitoksen toiminnanharjoittajalle sen pääasiallista toimintaa koskevien uusien päätelmien voimaantulosta ja YSL 80 §:n 2 momentin mukaisesta selvityselvällisyydestä viipymättä saatuaan Suomen ympäristökeskukselta tiedon päätelmien voimaantulosta.

⁵ ”Muu kuin vaarallinen jäte” -määritelmä on uudessa jätedirektiivissä muutettu muotoon ”vaaraton jäte” (engl. ”non-hazardous”), ks. 30.5.2018 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/851 jätteistä annetun direktiivin 2008/98/EY muuttamisesta (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018L0851&qid=1530526989454&from=EN>). Tässä muistiossa käytetään kuitenkin voimassa olevaa YSL:n laitosluettelon mukaista määritelmää.

Toiminnanharjoittajan tulee tarvittaessa antaa valvontaviranomaiselle laitoksen toimintaa koskevat tiedot, joiden perusteella voidaan tarkastella, onko kyseessä oleva toiminta direktiivilaitos, ellei tämä ilmene jo toimintaa koskevasta ympäristöluvasta. Jätteenkäsittelytoiminnoissa direktiivilaitosluokitteluun voi vaikuttaa merkittävästi toiminnassa vastaanotettavien jätteiden, niiden käsittelytavan ja kapasiteetin lisäksi myös se, minkälaiseen käsittelyprosessiin jätteet laitokselta toimitetaan. Jätelain 12 §:n mukaisesti toiminnanharjoittajan yleisiin velvollisuuksiin kuuluu olla selvillä toiminnassaan syntyvistä jätteistä ja jätehuollosta sekä niitä koskevien tietojen antaminen. Toiminnanharjoittajilta suoraan saatavien tietojen ohella jätteitä koskevia tietoja, ml. jätteen toimituspaikkojen hyödyntämis- ja käsittelytoimintojen (R/D-koodit) osalta, on saatavilla ympäristölupien perustietojen ohella myös toiminnan tarkastuskertomuksista ja vuosiraporteista. Jätteiden toimituspaikoissa ja sen mukaisesti jatkoprosesseissa voi olla jonkin verran vuosittaista vaihtelua, jolloin ratkaisu olisi tehtävä kokonaisharkintana tarkastellen toimintaa useiden vuosien jaksolla. Näin ollen laitos voi olla toimintansa perusteella direktiivilaitos, vaikka sen ympäristöluvassa ei olisi tästä nimenomaista mainintaa. Jos kyseessä on uuden toiminnan aloittaminen, toiminnan luokittelu direktiivilaitokseksi tehdään jo lupaharkinnassa toiminnanharjoittajan hakemuksessaan esittämien tietojen perusteella.

Direktiivilaitokseksi luokiteltavat jätteenkäsittelytoiminnot on lueteltu YSL:n liitteen 1 taulukon 1 kohdassa 13. Direktiivilaitoksena pidetään vain sellaista jätteenkäsittelylaitosta, joka täyttää laitosluetteloon sisältyvän laitostyyppin toiminnaltaan sekä laajuudeltaan ja luonteeltaan, ts. jotta toiminta olisi direktiivilaitos, sen toimintaan tulee sisältyä ao. alakohdassa tarkoitettu jätteen käsittelytoiminta ja sen tulee ylittää toimintaa koskeva kapasiteettikynnys sekä toimintaan tulee sisältyä yksi tai useampi mainitun alakohdan mukainen toiminto, jos ko. alakohtaan sisältyy erillisiä toimintoja.

Laitos⁶

Laitos on määritelty teollisuuspäästädirektiivin 3.1 artiklan 3 alakohdassa, jonka mukaan laitoksella tarkoitetaan kiinteää teknistä kokonaisuutta, jossa suoritetaan yhtä tai useampaa liitteessä I (laitosluettelo) tai liitteessä VII olevassa osassa I (orgaanisia liuottimia käyttävät laitokset ja toiminnot) mainittua toimintaa sekä mitä tahansa niihin suoranaisesti liittyvää samassa paikassa tapahtuvaa toimintaa, joka on teknisesti sidoksissa mainituissa liitteissä lueteltuun toimintaan ja joka mahdollisesti vaikuttaa päästöihin tai pilaantumiseen⁷.

Ympäristönsuojelulain 5.1 §:n 3 kohdassa säädetään ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan määritelmästä. Sen mukaisesti ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavalla toiminnalla tarkoitetaan laitoksen perustamista tai käyttämistä sekä siihen teknisesti ja toiminnallisesti kiinteästi liittyvää toimintaa taikka alueen käyttämistä tai toiminnan järjestämistä siten, että siitä saattaa aiheutua ympäristön pilaantumista. Määritelmällä pannaan täytäntöön teollisuuspäästädirektiivin 3 artiklan 3 kohdan laitoksen määritelmä. Laitoksen toimintaan luetaan kuuluvaksi siihen kiinteästi liittyvät toiminnot eikä tarkastelu rajaudu pelkästään esimerkiksi luvanvaraisen toiminnan määritelmän mukaiseen toimintaan, vaan toimintaan kuuluvat myös erilaiset laitoksen osa-

⁶ Ks. tästä myös muistio Laitosluettelon muutokset ja tulkinnat, Yleiset ohjeet, s. 3. (ks. alaviite 3)

⁷ Laitoskäsite on säilynyt asiallisesti samana IED:ssä kuin se oli IPPC-direktiivissä. Ks. laitoksen määritelmästä myös Guidance on Interpretation of "Installation" and "Operator" for the Purposes of the IPPC Directive (http://ec.europa.eu/environment/archives/air/stationary/ippc/pdf/installation_guidance.pdf)

ja aputoiminnot, kuten esimerkiksi energiantuotantoyksiköt, polttoaineiden jakelupisteet, varastot ja lastaustoiminnot. Osa- ja aputoiminnoilta edellytetään kuitenkin kohtuullista läheisyyttä.⁸

Kapasiteetti ja toiminta-aika

Tuotantokapasiteetti/käsittelykapasiteetti

Tuotantokapasiteetilla tarkoitetaan periaatteessa sitä tuotantomäärää, joka on teknisesti mahdollista laitoksessa tuottaa. Jätteenkäsittelyn osalta kapasiteetti tarkoittaa sitä jätteenkäsittelymäärää, joka laitoksessa voidaan käsitellä. Käytännössä kapasiteetti perustuu toiminnanharjoittajan ilmoitukseen käytettävästä kapasiteetista ja laitoksen käyntiajasta, minkä perusteella luvanvaraisuutta arvioidaan ja lupaharkinta tehdään. Näin ollen tuotantokapasiteetti/käsittelykapasiteetti hyväksytään ympäristöluvassa, joten tämä kapasiteetti on toiminnan ns. laillinen kapasiteetti, jonka mukaisesti toimintaa voidaan harjoittaa. Jos toiminta kasvaa vähitellen luvassa hyväksytyyn enimmäiskapasiteetin yli, kyseeseen saattaa tulla tarve hakea lupaa toiminnan olennaiselle muuttamiselle.

Teollisuus päästödirektiivin liitteen 1 johdantolauseen mukaan, jos useampaa samaan toimintaan, joka sisältää kapasiteettirajan, lukeutuvaa toimintaa harjoitetaan samassa direktiivilaitoksessa, näiden toimintojen kapasiteetit lasketaan yhteen. Jätteenkäsittelytoiminnan osalta tätä laskelmaa sovelletaan kohdan 13 alakohdissa d, e ja f tarkoitettujen toimintojen tasolla. Vastaavasti, jos laitoksella harjoitetaan eri direktiivilaitosluokkiin kuuluvia toimintoja, eri kapasiteetteja ei lasketa yhteen. Samoin, jos laitoksella harjoitetaan myös muuta kuin ko. alakohdan mukaista käsittelytoimintaa, näiden toimintojen kapasiteettia ei oteta huomioon direktiivilaitoksen kapasiteetissa.

Varastointikapasiteetti

Varastointikapasiteetilla tarkoitetaan sitä enimmäismäärää, joka mahtuu kerrallaan varastoon tai säiliön enimmäistilavuutta. Varastointikapasiteettia voi olla rajoitettu laitoksen ympäristöluvassa, jolloin se voi olla pienempi kuin laitoksen tekninen kapasiteetti (eli se määrä, joka laitoksessa olisi mahdollista käytössä olevan tilan perusteella varastoida). Toiminnassa on tällöin noudatettava enimmäisvarastointimääränä ympäristöluvassa määrättyä kapasiteettia.

Vuosi

Vuodella tarkoitetaan lähtökohtaisesti kalenterivuotta. Laskennassa käytetään joko toiminnanharjoittajan ilmoitusta laitoksen käyntipäivistä tai keskimääräistä työpäivien määrää, joka voi olla esimerkiksi 250 (viisipäiväinen työviikko arkipyhät vähennettyinä) tai 365.⁹ Laitoksen käyntipäivien tai keskimääräisten vuotuisten työpäivien määrällä voi olla myös merkitystä laskettaessa laitoksen vuorokautista kapasiteettia, jos kapasiteetti on ilmaistu toiminnan ympäristöluvassa vain vuosikapasiteettina (esim. kohta 13 alakohta d, jossa kapasiteettirajana on 10 tonnia vuorokaudessa, kohta 13 alakohta e, jossa kapasiteettirajana on 50 tonnia vuorokaudessa tai kohta 13 alakohta f, jossa kapasiteettirajana on 75 tonnia vuorokaudessa)¹⁰.

⁸ Ks. HE 213/2014 vp 5 §:n 3 kohdan yksityiskohtaiset perustelut.

⁹ Muistio Laitosluettelon muutokset ja tulkinnat, s. 2. (ks. alaviite 3)

¹⁰ Tässä muistiossa käytetään Kielitoimiston suosituksen mukaisesti suomen yleiskielisiä lyhenteitä, esim. tonni=tn, vuorokausi=vrk.

Jätteenkäsittelyn määritelmät

Jätteenkäsittelytoiminnoissa sovelletaan jätelain 5 ja 6 §:n mukaisia määritelmiä. Sen mukaisesti tarkoitetaan esimerkiksi:

- *jätteen hyödyntämisellä* toimintaa, jonka ensisijaisena tarkoituksena jäte käytetään hyödyksi tuotantolaitoksessa tai muualla taloudessa siten, että sillä korvataan kyseiseen tarkoitukseen muutoin käytettäviä aineita tai esineitä, mukaan lukien jätteen valmistelu tällaista tarkoitusta varten
- *jätteen loppukäsittelyllä* jätteen sijoittamista kaatopaikalle, polttoa ilman energian talteenottoa tai muuta näihin rinnastettavaa toimintaa, joka ei ole jätteen hyödyntämistä, vaikka toiminnan toissijaisena seurauksena on jätteen sisältämän aineen tai energian hyödyntäminen, mukaan lukien jätteen valmistelu loppukäsittelyä varten
- *jätteen käsittelyllä* tarkoitetaan jätteen hyödyntämistä tai loppukäsittelyä, mukaan lukien jätteen hyödyntämisen ja loppukäsittelyn valmistelu

Direktiivilaitostarkastelu eräiden toimintojen osalta

Vaarallisten jätteiden käsittely (kohta 13 alakohta d)

Direktiivilaitoksena pidetään vaarallisen jätteen hyödyntämistä tai loppukäsittelyä, kun kapasiteetti ylittää 10 tonnia vuorokaudessa ja joka sisältää yhden tai useamman alakohdassa luetelluista toiminnoista.

Toiminto: Uudelleen pakkaaminen

Toiminto koskee vaarallisen jätteen käsittelyä kohdan 13 alakohdassa d tarkoitettussa direktiivilaitoksessa tilanteessa, jossa sitä tehdään ennen kohdan 13 alakohdassa a tai alakohdassa d lueteltuja muita toimintoja.

Uudelleen pakkaaminen voi olla tarpeellista jätteen asianmukaisen käsittelemisen tai kuljetuksen kannalta ennen kuin jäte toimitetaan edelleen hyödynnettäväksi tai loppukäsiteltäväksi. Uudelleenpakattaessa jätteitä esimerkiksi pakataan suurempiin kuljetuskontteihin tms. pakkauksiin. Uudelleenpakkaamiseen liittyy läheisinä toimintoina myös jätteen yhdistäminen ja sekoittaminen, joita pidetään direktiivilaitoksen toimintaan kuuluvina uudelleenpakkaamista vastaavalla tavalla.

Uudelleenpakkaaminen on jätteistä annetun asetuksen (179/2012, jäljempänä jäteasetus¹¹) liitteessä 2 tarkoitettu jätteen loppukäsittelytoimi D14. Lisäksi jäteasetuksen liitteessä 1 tarkoitettuun hyödyntämistoimeen R12 voi sisältyä mm. uudelleenpakkaaminen ennen jonkin toimista R1-R11 soveltamista jätteeseen. Siten vaarallisen jätteen uudelleenpakkaaminen voi sisältyä sekä jätteen hyödyntämistä että loppukäsittelyä tarkoittaviin toimiin.

¹¹ Jäteasetuksen liitteissä 1 ja 2 tarkoitettuja hyödyntämis- ja loppukäsittelytoimia koskevia R/D-koodeja on jäteraportoinnin tarpeita varten täsmennetty kansallisilla alakodeilla. Luettelo esimerkkeineen saatavilla vuosiraportin täyttöohjeen liitteessä: <http://www.ymparisto.fi/download/no-name/%7BC8C7F72A-18D8-454F-B493-60095BE6ADF7%7D/134902>.

Muiden kuin vaarallisten jätteiden loppukäsittely (kohta 13 alakohta e) ja muiden kuin vaarallisten jätteiden hyödyntäminen tai hyödyntämisen ja loppukäsittelyn yhdistelmä (kohta 13 alakohta f)

Tässä tarkoitetut laitokset ovat direktiivilaitoksia laitoksen kapasiteetin ylittäessä ko. alakohdassa mainitun vuorokausikapasiteetin ja kun toimintaan sisältyy yksi tai useampi ko. alakohdassa mainituista toiminnoista.

Toiminto: Biologinen käsittely

Tähän toimintoon kuuluu esimerkiksi eläinperäisten sivutuotteiden (kuten lanta) käsittely kompostoimalla (aerobinen käsittely) tai mädättämällä (anaerobinen käsittely)¹². Muun kuin vaarallisen jätteen anaerobisen käsittelyn raja-arvo on kohdan yleisestä raja-arvosta (75 tn/vrk) poiketen 100 tn/vrk, jos se on ainoa jätteenkäsittelymenetelmä.

Jätedirektiivin 2 artiklan mukaan direktiivin soveltamisalaan eivät kuulu eläimistä saatavat sivutuotteet, mukaan lukien asetuksen (EY) N:o 1774/2002¹³ (sivutuoteasetus) soveltamisalaan kuuluvat käsitellyt tuotteet, *lukuun ottamatta niitä, jotka on tarkoitettu poltettaviksi, kaatopaikalle sijoitettaviksi tai käytettäväksi biokaasu- tai kompostointilaitoksissa*. Jätedirektiivin soveltamisalaan ei myöskään kuulu sellaisten eläinten ruhot, jotka ovat kuolleet muulla tavoin kuin teurastamalla, mukaan lukien eläinkuljetaudin hävittämiseksi lopetetut eläimet, ja jotka loppukäsittellään sivutuoteasetuksen mukaisesti. Tämä soveltamisalan rajausta koskeva säännös on saatettu vastaavalla tavalla kansallisesti voimaan jätelain 3 §:n 1 momentin 6 kohdassa.

Tässä tarkoitettuun biologiseen käsittelyyn ei sisälly kohdan 13 alakohdassa b tarkoitettu ruhojen tai eläinperäisen jätteen loppukäsittely tai kierrätys, jolla tarkoitetaan renderöintilaitoksen tai lihaluujauhotehtaan toimintaa.

Toiminto: Jätteen esikäsittely polttoa tai rinnakkaispolttoa varten¹⁴

Tällä toiminnolla tarkoitetaan muualla kuin jätteen polttolaitoksella tapahtuvaa jätteen esikäsittelyä.

Jätteen esikäsittely polttoa tai rinnakkaispolttoa varten voi tapahtua joko loppukäsittelyä tai hyödyntämistä varten¹⁵. Tässä tarkoitettulla jätteen esikäsittelyllä voidaan tarkoitaa¹⁶ niitä tarkoituksellisesti tehtäviä käsittelytoimia, joita jätteelle tehdään tavalla, joka parantaa sen laatua käytettäväksi polttoaineena joko jätteen poltossa tai rinnakkaispoltossa. Toiminnon sanamuodon mukaisesti toiminnon katsotaan koskevan sellaista jätteen esikäsittelytoimintaa, josta jäte toimitetaan poltettavaksi YSL 107 §:n soveltamisalaan kuuluviin jätteenpolttolaitoksiin ja jätteen rinnakkaispolttolaitoksiin.

Jätteen esikäsittelytoimilla voidaan pyrkiä vaikuttamaan joko yhdessä tai erikseen esimerkiksi jätteen lämpöarvoon, kosteuspitoisuuteen, kemialliseen koostumukseen, raskasmetallipitoisuuteen tai tuhkan laatuun. Esikäsittelytoimilla voidaan muuttaa jätteen

¹² Maatilalla tapahtuva lannan käsittely ei kuulu jätteenkäsittelyn päätelmien soveltamisalaan siltä osin kuin se kuuluu siipikarjan ja sikojen tehokasvatuksen BAT-päätelmien soveltamisalaan. Ks. BAT-päätelmät Soveltamisala (ks. alaviite 2).

¹³ Kumottu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella EY N:o 1069/2009 (4.3.2011), jossa tältä osin sama asiasisältö.

¹⁴ Jätteenkäsittelyn BAT-päätelmät eivät kata polttamista, johon sovelletaan asianomaisia soveltuvia päätelmiä (kuten jätteen poltto (WI), sementti-, kalkki- ja magnesiumoksiditeollisuus (CLM), suuret polttolaitokset (LCP), rauta- ja terästeollisuus (IS)). Ks. BAT-päätelmät Soveltamisala (ks. alaviite 2).

¹⁵ Jätteen hyödyntämisä R1 koskee jätteen käyttöä pääasiassa polttoaineena tai muutoin energian tuottamiseksi. Tätä kohtaa sovelletaan kiinteiden yhdyskuntajätteiden prosessointiin tarkoitettuihin jätteenpolttolaitoksiin ainoastaan, jos niiden energiatehokkuus on yhtä suuri tai suurempi kuin 0,65. Muussa tapauksessa jätteen polttaminen on loppukäsittelytoimi D10. Ks. jäteasetus liite 1, alaviite 1, jossa on myös laskentakaava energiatehokkuuden laskemiseksi.

¹⁶ IE-direktiivissä ei ole määritelty, mitä jätteen esikäsittelyllä tarkoitetaan, eikä komissio myöskään ole tarkentanut määritelmää. Tämän vuoksi tässä on soveltuvin osin sovellettu SEPA:n (Scottish Environment Protection Agency) antamaa ohjetta.

ominaisuuksia sen määrän tai haitallisuuden vähentämiseksi taikka sen hyödyntämisen tehostamiseksi tai loppukäsittelyn helpottamiseksi.

Toimet, joita tehdään jätteelle pelkästään sen kuljetusta varten tai muutoin sen käsittelyn helpottamiseksi (esimerkiksi palakoon pienentäminen tai paalaus), mutta joiden tarkoituksena ei ole ensisijaisesti vaikuttaa jätteen poltto-ominaisuuksiin, eivät ole tässä tarkoitettua esikäsittelyä. Siirtokuormausaseman toiminta ei ole myöskään tässä tarkoitettua jätteen esikäsittelytoimintaa¹⁷.

Seuraavia toimia esimerkiksi voidaan pitää jätteen esikäsittelynä polttoa tai rinnakkaispolttoa varten:

- jätteen pelletointi
- lietteen kuivaus sen kosteuspitoisuuden alentamiseksi polttoa varten
- jätteen erotteluprosessi, jossa erityisesti vähennetään jätteen klooripitoisuutta, raskasmetalleja tai syntyvän tuhkan määrää, ja jonka tarkoituksena on parantaa poltettavan jätteen laatua.

Viimeksi mainittuun kohtaan sisältyy jätteestä kierrätyspolttoainetta valmistavat laitokset, sillä kierrätyspolttoaineen laatuksista tärkeimmät ovat sen fysikaaliset ominaisuudet (palakoko, kosteuspitoisuus, tuhkapitoisuus ja lämpöarvo) sekä sen kemiallinen koostumus (mm. klooripitoisuus, raskasmetallit).

Toiminto: Kuonan ja tuhkan käsittely¹⁸

Tässä tarkoitettua tuhkan käsittelyä on esimerkiksi toiminta, jossa tuhka kiinteytetään sideaineilla ennen sen sijoittamista kaatopaikalle. Myös tuhkan rakeistus, jonka seurauksena tuhka käytetään lannoitevalmisteena, tai tuhkan käsittely sementtiteollisuuden raaka-aineeksi sisältyy tähän toimintoon.

Toiminto: Metallijätteen käsittely leikkureilla

Metallijätteen käsittelyllä leikkureilla tarkoitetaan metallien käsittelyä mekaanisesti murskaamalla tai paloittelemalla. Toiminnon käsitteeseen sisältyy käsittely erilaisilla laitteistoilla (kuten vasaramyllyt, sahamyllyt, pyöröleikkurit tai vastaavat laitteistot), jossa tarkoituksena on saattaa metallit pieniksi kappaleiksi, jotta metalliset ja ei-metalliset fraktiot saadaan eroteltua jatkokäsittelyä varten. Tällaista toimintaa on esimerkiksi metallin murskauslaitoksen toiminta, jossa syntyvä metallimurske toimitetaan sellaiseen raaka-aineeksi teräs- tai muuhun metalliteollisuuteen. Metallijätteen käsittelytoimintoon voi sisältyä kyseisellä käsittelylaitoksella myös jätteen murskausta edeltävää lajittelua tai muuta jätteen esikäsittelyä. Metallijätteen käsittelyyn leikkureilla ei tarkoiteta esimerkiksi metallin polttoleikkausta tai leikkaamista hydraulisella leikkurilla, jonka tarkoituksena on ainoastaan leikata metallia pienemmiksi kappaleiksi käsittelyn (siirtäminen, kuljettaminen) helpottamiseksi, vaikka toiminnosta saatava metalli olisikin laadultaan sellaisenaan metallinjalostukseen toimitettavaksi soveltuvaa.¹⁹

Suomessa metalliromut (ml. esikäsitellyt romuajoneuvot) toimitetaan yleensä hyödyntämistarkoituksessa metalliromun murskauslaitokselle, jollaisen toiminta luokitellaan

¹⁷ Siirtokuormausasemalla jätettä esimerkiksi puretaan sekä lajitellaan, yhdistetään tai valmistellaan muulla tavoin siirrettäväksi muualle esikäsiteltäväksi, loppukäsiteltäväksi tai hyödynnettäväksi (ks. muistio ehdotuksesta valtioneuvoston asetukseksi kaatopaikoista 3 §:n perustelut: <http://www.ym.fi/download/noname/%7B33E9F7B1-C452-4B39-A596-4D5077E8B13E%7D/39736>).

¹⁸ Kuonan ja pohjatuhan käsittely ei sisälly jätteenkäsittelyn BAT-päätelmien soveltamisalaan. Ks. BAT-päätelmät Soveltamisala (ks. alaviite 2).

¹⁹ Ks. WT-BREF, luku 3.1 Mechanical treatment in shredders of metal waste. Luvussa on esitetty myös valokuvia ja periaatepiirroksia tässä tarkoitettuista metallijätteen mekaanisista käsittelylaitoksista. (ks. alaviite 2)

direktiivilaitokseksi, jos toiminnan kapasiteetti ylittää 75 tonnia vuorokaudessa. Romuajoneuvojen esikäsittely (autopurkamion toiminta), jossa romuajoneuvosta poistetaan vaaralliset esineet ja aineet, taikka metalliromun vastaanottolaitos, jossa metalleja pelkäästään lajitellaan ja mahdollisesti polttolaitokseen sekä välivarastoidaan ennen murskaamolle toimittamista, ei sitä vastoin ole tässä tarkoitettua toimintaa.

Vaarallisten jätteiden käsittely (kohta 13 alakohta d) ja muiden kuin vaarallisten jätteiden loppukäsittely (kohta 13 alakohta e)

Tässä tarkoitettut laitokset ovat direktiivilaitoksia laitoksen kapasiteetin ylittäessä ko. alakohdassa mainitun vuorokausikapasiteetin ja kun toimintaan sisältyy yksi tai useampi ko. alakohdassa mainituista toiminnoista.

Toiminto: Jätteen fysikaalis-kemiallinen käsittely

Alakohtaan d sisältyy sekä vaarallisen jätteen hyödyntämistä että loppukäsittelyä tarkoittavia toimintoja, kun alakohtaan e puolestaan sisältyy pelkäästään muun kuin vaarallisen jätteen loppukäsittelytoimintoja. Tässä tarkoitettu fysikaalis-kemiallinen käsittely rajautuu kuitenkin jäteasetuksen liitteen 2 mukaisesti vain jätteen loppukäsittelytoimeen D9 (fysikaalis-kemiallinen käsittely, jota ei mainita muualla tässä liitteessä ja jossa syntyy yhdisteitä tai seoksia, jotka loppukäsitetään jollakin toimista D1-D12).

Loppukäsittelytoimessa D9 mainitaan esimerkkeinä fysikaalis-kemiallisesta käsittelystä haihduttaminen, kuivaaminen ja pasuttaminen. Jätteenkäsittelyn BAT-vertailuasiakirjan luvussa 5 kuvataan eräiden jätteiden fysikaalis-kemiallisia käsittelymenetelmiä kuten kiinteän ja pastamaisen jätteen lujittaminen, jäteöljyn uudelleen jalostaminen, käytettyjen liuottimien regenerointi, jätteen esikäsittely polttoa tai rinnakkaispolttoa varten, kaivetun pilaantuneen maa-aineksen puhdistaminen lämpökäsittelyllä²⁰. Useat näistä käsittelymenetelmistä sisältyvät myös jo muihin ko. alakohdissa mainittuihin loppukäsittelytoimintoihin.

Fysikaalis-kemiallisena jätteenkäsittelymenetelmänä ei siten pidetä jätteen pelkkää mekaanista käsittelyä, kuten seulontaa tai murskausta.

Vaarallisen jätteen väliaikainen varastointi (kohta 13 alakohta h)

Direktiivilaitoksena pidetään vaarallisen jätteen väliaikaista varastointia, kun varastointikapasiteetti ylittää 50 tonnia, ja joka tapahtuu ennen jätteen taulukon 1 kohdissa 13 a (jätteiden käsittely polttolaitoksissa tai rinnakkaispolttolaitoksissa), 13 d (vaarallisten jätteiden käsittely), 13 g (sijoittaminen kaatopaikalle) ja 13 i (vaarallisen jätteen maanalainen varastointi) lueteltua toimintaa. Tässä tarkoitettua toimintaa ei ole jätteen syntypaikalla keräilyä aikana tapahtuva vaarallisen jätteen väliaikainen varastointi. Väliaikaisen varastoinnin määritelmän ulkopuolelle jää säännöksen sanamuodon mukaisesti samat toiminnot, jotka on rajattu hyödyntämisen määritelmästä R13-toiminnossa ja loppukäsittelyn määritelmästä D15-toiminnossa.

Väliaikaista varastointia koskevan laitoksen kapasiteetissa on kyse kerralla varastoitavaa enimmäismäärästä, eikä siitä määrästä, joka esimerkiksi olisi vuosikapasiteetin perusteella laskettava keskimääräinen varastointimäärä laitoksella. Varaston kapasiteetti hyväksytään toimintaa koskevassa ympäristöluvassa. Vaarallisen jätteen väliai-

²⁰ Ks. WT-BREF, luku 5 Physico-chemical treatment of waste (ks. alaviite 2).

kaisen varastoinnin kapasiteetin laskentaa varten vaaralliset jätteet tulisi yksilöidä laitoksen ympäristöluvassa riittävän täsmällisesti siten, että enimmäisvarastointimäärät määritellään erikseen vaarallisille jätteille, jotka varastoidaan ennen kohdan 13 alakohdissa a, d, g ja i lueteltua toimintaa, erottaen ne muihin toimintoihin toimitettavista jätteistä.

Vaarallisen jätteen välivaraston kapasiteetin laskennassa on merkityksellistä se, mihin käsittelyyn jäte toimitetaan varastosta. Tämän vuoksi jätteen käsittelytapa tulee olla lähtökohtaisesti tiedossa jo siinä vaiheessa, kun jäte vastaanotetaan välivarastoon.

Toiminto kattaa soveltamisalaan kuuluvan vaarallisen jätteen väliaikaisen varastoinnin riippumatta siitä tapahtuuko myöhemmät jätteen käsittelytoimet samalla laitosalueella kuin väliaikainen varastointi. Merkitystä ei ole myöskään sillä, ylittyvätkö myöhempien käsittelytoimintojen, joihin jäte toimitetaan väliaikaisesta varastosta käsiteltäväksi, kohtien 13 a, d, g tai i mukaiset kapasiteetikynnykset²¹. Näin ollen esimerkiksi vaarallisen jätteen väliaikainen varasto, jonka kapasiteetti ylittää 50 tonnia ja josta jätteet toimitetaan poltettavaksi vaarallisen jätteen polttolaitokselle, on direktiivilaitos, vaikka vastaanottavan polttolaitoksen kapasiteetti olisi alle 10 tonnia vuorokaudessa eli kohdan 13 alakohdassa a tarkoitettua pienempi polttolaitos.

Jos ympäristölupa sallii vaarallisen jätteen yli 50 tonnin väliaikaisen varastoinnin, mutta toteutuneen toiminnan kapasiteetti on pysyvästi alle 50 tonnin, toiminnan kapasiteettina pidetään ympäristöluvassa hyväksyttyä kapasiteettia. Luvassa hyväksyttyä kapasiteettia voidaan muuttaa ympäristölupaa muuttamalla.

Ellei vaarallisen jätteen varaston voimassa olevassa ympäristöluvassa ole riittävällä tavalla yksilöity vaarallisten jätteiden varastointimääriä, jonka perusteella toiminnan kuulumista direktiivilaitokseksi voitaisiin arvioida, valvontaviranomainen voi arvioida kapasiteetikynnyksen ylittymistä esimerkiksi toiminnan vuosiraporttien perusteella. Jos toiminnan ympäristöluvassa on hyväksytty välivarastoitavan vaarallista jätettä yli 50 tonnia yksilöimättä varastoitavia jätteitä tai niiden toimituspaikkoja, tällöin olisi tarkastettava mihin vaaralliset jätteet toimitetaan varastosta tavanomaisesti ja vakiintuneesti. Tarkasteluun tulisi mahdollisuuksien mukaan ottaa useamman edeltävän vuoden jätetiedot, jolloin asiaa voitaisiin arvioida paremmin kokonaisuutena kuin ainoastaan yhden vuoden tietojen perusteella. Jätteen toimituspaikassa tapahtuvaa käsittelytapaa koskevat tiedot ilmenevät toiminnan vuosiraporteissa käytetyistä R/D-koodista, jonka vuoksi niiden oikeellisuuteen on kiinnitettävä huomiota. Esimerkiksi SER, akut ja paristot välivarastoidaan pääasiallisesti toimitettavaksi metallien tai metalliyhdisteiden talteenottoon (R4), jolloin näitä jätteitä ei oteta huomioon vaarallisen jätteen väliaikaisen varaston kapasiteetin laskennassa. Tarvittaessa valvontaviranomaisen tulee neuvotella laitoksen kapasiteetin laskennasta toiminnanharjoittajan kanssa. Ellei valvontaviranomainen pysty tekemään laitoksen direktiivilaitosluokittelua koskevaa harkintaa olemassa olevien tietojen perusteella, ympäristölupa on määrättävä tarkistettavaksi, jolloin asia tulee tarkasteltavaksi lupamenettelyssä. Jätteen toimituspaikat tai käsittelytavat voivat muuttua toiminnan aikana, jonka vuoksi myös pysyväisluonteisten ja merkittävien muutosten seurauksena lupaa voidaan tarvittaessa tarkistaa.

²¹ IED AI(5)2 - How should the terms "pending any of the activities listed in points 5.1, 5.2, 5.4 and 5.6" in point 5.5 of Annex I be interpreted?
<http://ec.europa.eu/environment/industry/stationary/ied/faq.htm#ch2>

Eräiden jätteiden käsittelytoiminta: onko direktiivilaitos

Romuajoneuvojen varastointi ja esikäsittely

Esikäsittelemättömien romuajoneuvojen varastointia tai romuajoneuvoasetuksen mukaista esikäsittelytoimintaa (autopurkamo)²² ei luokitella direktiivilaitokseksi, koska YSL liitteen 1 taulukon 1 kohdan 13 alakohdan d (vaarallisen jätteen käsittely) soveltamisalaan ei sisälly sellaiset vaarallisia jätteitä käsittelevät laitokset, joissa kierrätetään tai otetaan talteen metalleja tai metalliyhdisteitä.

Autopurkamon yhteydessä on yleensä myös varastointialue, jolla varastoidaan väliaikaisesti vaaralliseksi jätteeksi luokiteltuja, vielä esikäsittelemättömiä ajoneuvoja. Autopurkamo ja esikäsittelemättömien ajoneuvojen varastointialue ovat yksi ympäristönsuojelulain 5.1 §:n 3 kohdassa tarkoitettu laitoksen ja siihen teknisesti ja toiminnallisesti kiinteästi liittyvän toiminnan kokonaisuus, josta voi aiheutua ympäristön pilaantumista. Samoin esikäsiteltyjen romuajoneuvojen sekä autopurkamon toiminnassa syntyneen muun jätteen (esimerkiksi esikäsitellyssä eroteltujen öljyjen ja muiden nesteiden tai akkujen) välivarastointi ennen niiden toimittamista käsittelylaitokseen katsotaan jätteen väliaikaiseksi varastoinniksi sen syntypaikalla.

Lyijyakkujen ja paristojen välivarastointi

Lyijyakkuja vastaanotetaan tavanomaisesti vaarallisen jätteen väliaikaisiin varastoihin toimitettavaksi edelleen jatkokäsittelyyn. Lyijyakut toimitetaan pääasiallisesti akkujen käsittelylaitoksiin, jossa akut murskataan lyijyn sekä muiden akkujen sisältämien aineiden talteenottoa varten, ts. toiminnan ensisijaisena tarkoituksena on metallien talteenotto ja kierrätys. Tällaiseen toimintaan toimitettavia lyijyakkuja ei lasketa mukaan 13 alakohdassa h tarkoitettuun vaarallisen jätteen väliaikaiseen varaston kapasiteettiin.

Vastaavalla tavalla vaaralliseksi jätteeksi luokiteltavat paristot toimitetaan pääasiallisesti käsiteltäväksi laitoksille, joissa paristojen käsittelyn tarkoituksena on ottaa talteen ja kierrättää paristojen sisältämät metallit ja metalliyhdisteet. Tällaiseen käsittelyyn toimitettavien paristojen väliaikaista varastointia ei lasketa mukaan kohdan 13 alakohdassa h tarkoitettuun vaarallisen jätteen varastoinnin kapasiteettiin.

Esimerkkejä eri toiminnoista

Samassa laitoksessa on useita eri toimintoja: kapasiteettien yhteenlasku

Jos useampaa samaan toimintaan, joka sisältää kapasiteettirajan, lukeutuvaa toimintoa harjoitetaan samassa laitoksessa, näiden toimintojen kapasiteetit lasketaan yhteen. Tätä sovelletaan kohdan 13 alakohdissa d, e ja f tarkoitettujen toimintojen tasolla.

- **Esimerkki 1:**
Kohta 13 alakohta d: Vaarallisen käsittely, kun toiminnan kapasiteetti ylittää 10 tonnia vuorokaudessa ja joka sisältää yhden tai useamman ko. kohdassa mainituista toiminnoista.

²² Ks. tarkemmin Autopurkamoiden luvittamista ja valvontaa koskeva ohje. Ympäristöhallinnon ohjeita 3/2017. (Saatavilla: <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/79880>)

- Laitos käsittelee jätettä biologisesti 7 tn/vrk + fysikaalis-kemiallisesti 7 tn/vrk = 14 tn/vrk: **toimintojen kapasiteetit lasketaan yhteen; laitos on direktiivilaitos**
- Laitos käsittelee 7 tn jätettä ensin biologisesti ja sen jälkeen fysikaalis-kemiallisesti siten, että sama jäte-erä käy läpi molemmat prosessit = 7 tn/vrk: **toimintojen kapasiteetteja ei lasketa yhteen; laitos ei ole direktiivilaitos**
- Esimerkki 2:
Kohta 13 alakohta e: Muiden kuin vaarallisten jätteiden loppukäsittely, kun kapasiteetti ylittää 50 tn/vrk
 - Tuhkan ja kuonan käsittelylaitos, jossa käsitellään kaatopaikalle sijoittamista varten kuonaa 30 tn/vrk ja lentotuhkaa 25 tn/vrk = 55 tn/vrk: **laitos on direktiivilaitos**
- Esimerkki 3:
Kohta 13 alakohta f: Muun kuin vaarallisten jätteiden hyödyntäminen tai hyödyntämisen ja loppukäsittelyn yhdistelmä, kun kapasiteetti ylittää 75 tonnia/vrk.
 - Laitos käsittelee lietettä 65 tonnia/vrk biologisesti + tuhkaa kaatopaikalle sijoitettavaksi 15 tonnia/vrk = 80 tonnia/vrk: **toimintojen kapasiteetit lasketaan yhteen; laitos on direktiivilaitos**
- Esimerkki 4:
Laitoksella on eri direktiivilaitosluokkiin kuuluvia toimintoja
 - Laitos käsittelee biologisesti lietettä 70 tonnia/vrk (kohdan 13 alakohtaan f tarkoitettu toiminto) + vaarallista jätettä 9 tn/vrk (kohdan 13 alakohtaan d tarkoitettu toiminto): **toiminnot eivät ylitä ko. IE-luokkien kapasiteettirajoja; ei ole direktiivilaitos**

Samalla laitosalueella sijaitsee eri toiminnanharjoittajien toimintoja

Jos samalla laitosalueella sijaitsee vierekkäin eri toiminnanharjoittajien toimintoja, jotka harjoittavat samaan direktiivilaitosluokkaan kuuluvaa toimintaa:

- esimerkiksi: Laitos A käsittelee biologisesti lietettä 50 tn/vrk ja laitos B käsittelee biologisesti lietettä 30 tn/vrk

Tällaisissa tilanteissa yleinen tulkinta on EU-jäsenmaissa, että asiassa on tehtävä tapauskohtainen kokonaisharkinta, jossa katsotaan yhteisiä teknisiä ratkaisuja/prosesseja. Jos toiminnanharjoittajat toisistaan erillisiä toimijoita (eri yhtiöitä), toiminnot katsottaisiin yleensä eri toiminnoiksi, eikä kapasiteetteja laskettaisi yhteen. Jos alueen toiminnoilla on selkeästi yhteisiä teknisiä ratkaisuja niin, että ne muodostavat toisistaan erottamattoman kokonaisuuden niin, että ne muodostavat toiminnallisen kokonaisuuden tai toiminnoilla on yhteinen ympäristölupa, voi syntyä tilanne, jossa kapasiteetit on laskettava yhteen. Toimintojen omistajuudella ei ole asiassa ratkaisevaa merkitystä²³. Laitosta ei saa jakaa kuitenkaan keinotekoisesti, ja esimerkiksi aita toimintojen välissä ei ole merkityksellinen, jos toiminnot muodostavat laitospokonaisuuden.

²³ Se seikka, että yhdessä laitospokonaisuudessa voi olla useita toiminnanharjoittajia, ilmenee IE-direktiivin 4 artiklan 3 kohdasta, jonka mukaan "Jäsenvaltiot voivat säätää, että lupa koskee useita osia eri toiminnanharjoittajien käytössä olevasta laitoksesta. Tällaisissa tapauksissa luvassa on täsmennettävä kunkin toiminnanharjoittajan vastuualueet." (Ks. myös YSL 41 §)

Vaarallisen jätteen väliaikainen varastointi

Vaarallisen jätteen välivarastointia tarkoittava toiminta on direktiivilaitos, kun varaston kapasiteetti on enemmän kuin 50 tonnia, ja väliaikainen varastointi tapahtuu ennen jätteen toimittamista kohdan 13 alakohdissa a, d, g ja i lueteltuihin toimintoihin. Ennen muita toimintoja tapahtuvaa välivarastointia ei lasketa mukaan direktiivilaitoksen kapasiteettiin.

- Esimerkki:

Laitos välivarastoi vaarallisia jätteitä seuraavasti:

- SER 30 tn → metallien ja metalliyhdisteiden talteen ottoon
- lyijyakut 10 tn → metallin talteen ottoon
- kyllästetty puu 50 tn
- jäteöljy 3 tn
- öljyinen kiinteä jäte 2 tn
- öljynsuodattimet 2 tn
- aerosolit 1 tn
- maalit, liimat, lakat 1,5 tn
- loisteputket 0,5 tn

Direktiivilaitoksen kapasiteettiin ei lasketa mukaan niitä vaarallisia jätteitä, jotka toimitetaan metallien tai metalliyhdisteiden talteenottoon tai kierrätykseen. Sen sijaan poltettavaksi, vaarallisen jätteen käsittelylaitokselle (esimerkiksi fys.-kem. käsittely, yhdistäminen, sekoittaminen tai uudelleenpakkaaminen) tai vaarallisen jätteen kaatopaikalle sijoitettavaksi toimitettavat vaaralliset jätteet lasketaan mukaan kapasiteettiin. Esimerkin laitoksen direktiivilaitostulkintaa varten laskettava kapasiteetti on 60 tn: **on direktiivilaitos**

LIITE 1

Rinnakkaisvertailu teollisuuspäästödirektiivin (IED) 10 artiklassa tarkoitettujen toiminnan luokkien ja YSL liitteen 1 taulukon 1 jätehuoltotoimintojen osalta.

IED-luokka	YSL liite 1	Toiminto
5.1	13 d)	<p>Vaarallisten jätteiden loppukäsittely tai hyödyntäminen, kun kapasiteetti ylittää 10 tonnia päivässä²⁴ ja joka sisältää yhden tai useamman seuraavista toiminnoista:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) biologinen käsittely; b) fysikaalis-kemiallinen käsittely; c) yhdistäminen tai sekoittaminen ennen 5.1 ja 5.2 kohdassa lueteltuja muita toimintoja; d) uudelleenpakkaaminen ennen 5.1 ja 5.2 kohdassa lueteltuja muita toimintoja; e) liuottimien talteenotto tai regenerointi; f) muun epäorgaanisen materiaalin kuin metallien tai metalliyhdisteiden kierrätys tai talteenotto; g) happojen tai emästen regenerointi; h) pilaantumisen torjumiseksi käytettyjen aineiden hyödyntäminen; i) katalyyttien ainesosien hyödyntäminen; j) öljyn uudelleenjalostaminen tai muu uudelleenkäyttö; k) allastaminen.
5.2	13 a)	<p>Jätteiden loppukäsittely tai hyödyntäminen jätteenpolttolaitoksissa tai jätettä käyttävissä rinnakkaispolttolaitoksissa:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) muut kuin vaaralliset jätteet, kun kapasiteetti ylittää 3 tonnia tunnissa; b) vaaralliset jätteet, kun kapasiteetti ylittää 10 tonnia päivässä
5.3 a	13 e)	<p>Muiden kuin vaarallisten jätteiden loppukäsittely, kun kapasiteetti ylittää 50 tonnia päivässä, mukaan luettuna yksi tai useampi seuraavista toiminnoista ja lukuun ottamatta yhdyskuntajätevesien käsittelystä 21 päivänä toukokuuta 1991 annettuun direktiiviin 91/271/ETY kuuluvia toimintoja:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) biologinen käsittely; ii) fysikaalis-kemiallinen käsittely; iii) jätteen esikäsittely polttoa tai rinnakkaispolttoa varten; iv) kuonan ja tuhkan käsittely; v) metallijätteen käsittely leikkureilla, mukaan lukien sähkö- ja elektroniikkalaiteromu sekä romuajoneuvot ja niiden osat.
5.3 b	13 f)	<p>Muiden jätteiden kuin vaarallisten jätteiden hyödyntäminen tai hyödyntämisen ja loppukäsittelyn yhdistelmä, kun kapasiteetti ylittää 75 tonnia päivässä, mukaan luettuna yksi tai useampi seuraavista toiminnoista ja lukuun ottamatta yhdyskuntajätevesien käsittelystä 21 päivänä toukokuuta 1991 annettuun direktiiviin 91/271/ETY kuuluvia toimintoja:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) biologinen käsittely; ii) jätteen esikäsittely polttoa tai rinnakkaispolttoa varten; iii) kuonan ja tuhkan käsittely; iv) metallijätteen käsittely leikkureilla, mukaan lukien sähkö- ja elektroniikkalaiteromu sekä romuajoneuvot ja niiden osat. <p>Jos ainoa jätteidenkäsittelytoiminto on anaerobinen käsittely (mädätys), tämän toiminnon kapasiteettia koskeva raja-arvo on 100 tonnia päivässä.</p>

²⁴ IE-direktiivissä kapasiteetin perusteena käytetään "päivässä" (engl. "day"), mutta YSL:ssä vastaava ajan ilmaisu on "vuorokaudessa". Tässä vertailutaulukossa laitosluekkelo on IE-direktiivin mukainen.

5.4	13 g)	Kaatopaikoista 26. päivänä huhtikuuta 1999 annetun neuvoston direktiivin 1999/31/EY (2) 2 artiklan g alakohdassa määritellyt kaatopaikat, joihin tuodaan enemmän kuin 10 tonnia jätettä päivässä tai joiden kokonaiskapasiteetti on enemmän kuin 25 000 tonnia, lukuun ottamatta pysyvän jätteen kaatopaikkoja.
5.5	13 h)	Vaarallisen jätteen, johon 5.4. kohtaa ei sovelleta, väliaikainen varastointi ennen 5.1, 5.2, 5.4 ja 5.6 kohdassa lueteltua toimintoa, kun kokonaiskapasiteetti on enemmän kuin 50 tonnia, lukuun ottamatta väliaikaista varastointia keräilyn aikana paikassa, jossa jäte tuotetaan
5.6	13 i)	Vaarallisen jätteen maanalainen varastointi, kun kokonaiskapasiteetti on enemmän kuin 50 tonnia
6.5	13 b)	Ruhojen ja eläinperäisen jätteen loppukäsittely tai kierrätys käsitelykapasiteetin ylittäessä 10 tonnia päivässä
6.11	13 c)	YSL liitteen 1 taulukon 1 mukaisen laitoksen jätevesien erillinen jätevesien puhdistamo, joka ei kuulu yhdyskuntajätevesien käsittelystä annetun neuvoston direktiivin 91/271/ETY soveltamisalaan

Linkkejä ja lisätietoa

Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2018/1147 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/75/EU mukaisten parhaita käytettävissä olevia tekniikoita (BAT) koskevien päätelmien vahvistamisesta jätteenkäsittelyä varten, annettu 10.8.2018 (BAT-päätelmät):

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/AUTO/?uri=uriserv:OJ.L_.2018.208.01.0038.01.FIN&toc=OJ:L:2018:208:FULL

Best Available Techniques (BAT) Reference Document for Waste Treatment, Final draft (17.10.2017) – WT-BREF:

http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/BREF/WT/WT_Final_Draft1017.pdf

BAT-sivut: www.ymparisto.fi/BAT

EIPPCB: <http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/>

Pohjoismaiden ministerineuvosto/MR-MK/HKP/BAT-ryhmä/Julkaisut:

<http://www.norden.org/fi/pohjoismaiden-ministerineuvosto/ministerineuvostot/ympaeristoe-ja-ilmastoasiain-ministerineuvosto-mr-mk/laitokset-yhteistyoeelimet-ja-tyoeryhmaet/tyoeryhmaet/kestaevaen-kulutuksen-ja-tuotannon-tyoeryhmae-hkp/ympaeristoealan-parhaan-kaeytettaevissae-olevan-tekniikan-ryhmae-best-available-technique-bat/julkaisut>

Ympäristönsuojelulain uudistuksen toimeenpano:

http://www.ym.fi/fi-FI/Ymparisto/Lainsaadanto_ ja_ohjeet/Ymparistonsuojelun_valmisteilla_oleva_lainsaadanto/Ymparistonsuojelulain_uudistaminen/Ymparistonsuojelulain_uudistuksen_toimeenpano

Jätelainsäädännön ohjeita ja oppaita:

http://www.ym.fi/fi-FI/Ymparisto/Lainsaadanto_ ja_ohjeet/Jatelainsaadanto/Ohjeet_ ja_oppaat

Guidance on Interpretation of "Installation" and "Operator" – Laitosmäärittelyn tulkinta:

http://ec.europa.eu/environment/archives/air/stationary/ippc/pdf/installation_guidance.pdf

Guidance on Interpretation and Determination of Capacity – Kapasiteetin tulkinta:

http://ec.europa.eu/environment/archives/air/stationary/ippc/pdf/capacity_guidance.pdf

IED FAQ – Yleisiä tulkintaohjeita (usein esitetyt kysymykset):

<http://ec.europa.eu/environment/industry/stationary/ied/faq.htm>

Guidance on the interpretation on key provisions of Directive 2009/98/EC on waste:

http://ec.europa.eu/environment/waste/framework/pdf/guidance_doc.pdf

Naturvårdsverket: Vägledning om industriutsläppsbestämmelser (2016) – Ruotsin yleinen IED-ohjeistus:

<http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer6400/978-91-620-6702-1.pdf?pid=17109>

SEPA Scottish Environment Protection Agency

<https://www.sepa.org.uk/media/156626/wst-ps-036-pretreatment-position-statement.pdf>